

K 7/M 45

120000868620

ФЕСТИВАЛ

НАЦИОНАЛНИ ДНИ

В БЪЛГАРИЯ

K75

K7/M45

448004

XXII МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
„МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ“ —
РУСЕ — 1982

Посветен на 100-годишнината от
рождението на Георги Димитров

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868620

СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
на
ПЛЕВЕНСКАТА
ДЪРЖАВНА
ФИЛХАРМОНИЯ

Диригент — ПЛАМЕН ДЖУРОВ

24 март — сряда Начало — 19,30 ч.
Зала — Дом на културата

АВТОРСКИ КОНЦЕРТ НА
Н. А. НА СССР ТИХОН ХРЕННИКОВ

Симфония № 3

Allegro con fuoco
Andante sostenuto
Allegro con fuoco

Концерт за виолончело и оркестър

Прелюдия
Ария
Соната

Солист — МИХАИЛ ХОМИЦЕР—СССР

Адажио из балета „Хусарска балада“

Концерт за цигулка и оркестър №2

Allegro con fuoco
Moderato
Allegro moderato con fuoco

Солист — н. а. на РСФСР ИГОР
ОЙСТРАХ

Н. а. на СССР **ТИХОН НИКОЛАЕВИЧ ХРЕННИКОВ** заема видно място сред крупните творци на нашето столетие, сочещи пътищата на развитието на музикалното изкуство. Той има престижа на един от създателите на съвременната музикална класика.

Неотдавна, през 1978 г., заедно със своя 65-годишен юбилей, Тихон Хренников чествува и 45 години от деня на творческия си дебют. През юни 1933 г. в Москва авторът изпълнява своя Първи клавирен концерт (тогава още студент в Московската консерватория, в класа на известния композитор Висарион Шебалин). Концертът привлича вниманието със своята жизнерадост, динамичност, лирическа проникновеност и мелодическа свежест — особености, присъщи на цялото творчество на Хренников. Те определят успеха и на следващото оркестрово произведение на композитора — Първа симфония, която много скоро получава световна известност и влиза в репертоара на такива диригенти като Стоковски, Орманди, Шарл Мюнш и други.

Ето така, почти триумфално, с уверения глас на един млад талант Тихон Хренников влиза в музикалното изкуство — един глас, ярък, неповторим и силен, лесно различим в многогласния композиторски хор на нашето време.

Вече повече от 45 години Хренников работи изключително плодотворно в различни жанрове на музикалното изкуство и във всеки от тях казва своята решаваща дума. Неоченими са заслугите

на композитора за съвременния музикален театър. Днес той се счита за един от основоположниците на съвременната съветска опера, наред с имената на Прокофиев и Шостакович. Много са заглавията в неговото музикално-сценично наследство — оперите „В бурята“, поставена през 1939 г. от големия майстор на съветския театър Немирович-Данченко и отдавна влязла в златния фонд на съветското оперно изкуство; „Майка“ (1957), „Бяла нощ“ (1967), едно от най-новаторските по форма и съдържание произведения на съветския оперен театър „Момчето великан“ (1969), „Фрол Скобеев“ (1950) и др.; оперетата „Сто дявола и една девойка“ (1963); балетите: „Нашият двор“ (1970), „Любов за любов“ (1975), „Хусарска балада“ (1978).

Не по-малко значим е приносът на Хренников и в областта на оркестровата литература. Един от върховете в творчеството на композитора, а и в цялата съветска музика, е неговата Втора симфония (1943) — едно произведение, носещо драматизма, мъжеството и непоколебимата увереност в триумфа на доброто и справедливостта. През 1973 г. се ражда и **ТРЕТА СИМФОНИЯ**, възплътила смелите търсения на композитора в сферата на звуковия колорит и съвременната изразност. В симфонията се оглежда динамичният пулс на нашето време, с напрежението, с енергията и оптимизма — творба, в която диша непресъхващата виталност на Хренников и младостта на неговия дух.

На широка популярност се радват и неговите пет инструментални концерта — два клавирни, два цигулкови и един виолончелов. Именно тук с особена сила се проявява онази щастлива и толкова рядка в нашето време способност да се „прави“ музика от изразителни разпевни мелодии, носещи искреното чувство на едно непосредствено изживяване.

Хренников познава детайлно природата на концертния жанр, познава и спецификата на отделните инструменти, тембровите възможности на оркестровата палитра и това прави неговата концертна музика привлекателна за всеки изпълнител.

Освен крупните, фундаментални произведения на Хренников, на неговото перо принадлежат десетки песни и романси (между които прекрасните цикли по стихове на Пушкин и Робърт Бърнс), клавирни и цигулкови пиеси, хорова музика, музика към филми и театрални постановки и голямо количество музика за деца.

Трудно е да се разкрият и опишат детайлите на едно богато и многолико творческо наследство. И все пак при Хренников те са скрепени от една обща естетическа поанта. Това е преди всичко поетиката на неговия **лирически дар**, емоционалната непосредственост и уменията да въвлече слушателя в един близък и понятен художествен свят. При Хренников има твърде висока степен на „интонационна общителност“, която френският критик Мишел Хофман нарича „**великата искреност**“. Несъмнено е едно — всяко произведение на Хренников е истинско събитие в музикалния живот и култура.

Днес **ТИХОН НИКОЛАЕВИЧ ХРЕННИКОВ** е един от най-известните и авторитетни музиканти на нашето време. В СССР композиторът е удостоен, освен със званията „Герой на социалистическия труд“, народен артист, лауреат на Ленинска премия, с всички висши награди за изкуство, а извън страната е почетен член на редица европейски музикални академии и консерватории. През 1977 г. Хренников получава едно от най-сериозните международни признания — той е първият европейски композитор, комуто е присъдена премията на Международния музикален съвет на ЮНЕСКО. Повече от три десетилетия той оглавява и Съюза на съветските композитори.

Формата на ТРЕТА СИМФОНИЯ е компактна и лаконична. Драматургичното съотношение между частите е в най-общ смисъл традиционно. Стремителната първа част се сменя от лирически проникновена втора, симфонията завършва с празнично-колоритен, ефектен финал. Образната доминанта в цялата симфония е онзи празнично-жизнерадостен емоционален тонус, който господства в първата част, в пластичната смяна на енергично-напористите мелодии. Тяхната осезаема танцувална окраска, яркият, отчетливо пулсиращ, ту маршов, ту скерцозен ритъм, допълнен от динамичната игра на оркестровите групи и солиращите инструменти, създават усещането за едно устремно и светло съзидателно действие.

Втората част ни отправя в сферата на лириката, но лирика светла, оптимистична, обвеяна от неподкупната искреност на изживяването. Средният епизод създава своеобразна интонационна арка с първа и втора част — неговото динамично развитие и напориста енергия отвеждат към кулминативния епизод с мощния полифоничен „хор“ на медните, прорязващи остро оркестровото tutti.

Поетичните образи хвърлят „драматургически мост“ и към средния епизод на финала. Тук динамичният диалог между струнните и вгълбено-съсредоточените акорди на медните ярко контрастират на стремителния бяг на музикалното действие във финала. Ненадминат е колоритът на оркестровите тембри в тази партитура, с онази виртуозна изобретателна игра на инструменталните краски и звучности.

КОНЦЕРТЪТ ЗА ВИОЛОНЧЕЛО И ОРКЕСТЪР (1964) поражява с яркия мелодически дар на композитора, с широката разпевност на виолончеловата кантилена. В първата част — Прелюдия, господствува спокойното просветлено лирическо състояние,менящо своите отсенки в проникновените диалози между солиращия инструмент и оркестъра. Лирическите образи преобладават и във втората част на концерта — Ария. Тук като че са използвани докрай възможностите на „пеещото“ виолончело в широкото дихание на мелодичната линия. Втората част, подобно на Прелюдията, завършва с извисено, благородно лирическо настроение. Последната част на концерта се впуска в динамично увеличащо движение, в което отчетливо пулсира

яркият танцувален ритъм. По своята лекота и устремност Финалът напомня за образния свят на ранния цигулков концерт на композитора.

В края на 1978 г. Хренников завършва работата над балета „ХУСАРСКА БАЛАДА“, чието действие се развива в далечните времена на Отечествената война от 1812 г. Негова основа става музиката към пиесата на Гладков „Давным — давно“ и музиката към филма „Хусарска балада“, създадена през 60-те години. Тази жанрова трансформация далеч не е така чужда за композитора. Подобна е и историята на едно от най-популярните произведения на автора — балета „Любов за любов“ по мотиви от комедията на Шекспир „Много шум за нищо“ и създадената по същите мотиви комична опера.

Хренников създава една широко разгърната балетна партитура, чиито номера носят отчетливо осезаем „симфоничен нерв“, с големи кулминационни епизоди. И както винаги, в музиката на това произведение намира място ефектната темброва палитра на оркестровото повествование.

ВТОРИЯ ЦИГУЛКОВ КОНЦЕРТ Хренников пише през 1975 г. Той е поредното свидетелство за голямото майсторство на композитора в сферата на концертната музика. Новите моменти в развитието на концертния жанр, допълнени и от новаторските постижения на Хренников във вокалното и театрално творчество, обуславят оригиналната цялост на музикалната концепция и в Концерта за цигулка — една дълбоко осмислена композиция, със самобитен, театрално ярък образен тематизъм.

„МИХАИЛ ХОМИЦЕР — изключителен художник, един от крупните виолончелисти на нашето време“ — писа преди няколко години вестник „Ууси Соуми“.

И въпреки че всяка година на концертната сцена се появяват нови млади дарования, думите на финландския критик си остават актуални и днес.

Две обстоятелства предопределят професията на Михаил Хомицер — неговите родители са музиканти (бащата — дългогодишен концертмайстор-виолончелист в редица съветски оркестри), а самият той от ранни години проявява изключителни музикални способности. Хомицер започва да се занимава с виолончело в Харков, но много скоро заминава за Москва, където учи в класа на прославения съветски виолончелист Святослав Кнушевицки, в Централната музикална школа на Московската консерватория.

Пътят на Хомицер към самостоятелната артистична кариера, както при много от неговите връстници, минава през редица международни конкурси. Той е лауреат на конкурса в Прага, на международния конкурс „П. И. Чайковски“ — Москва и в Будапеща — на конкурса „Пабло Казалс“. Към средата на 50-те години неговите гастролни маршрути непрекъснато се разширяват. Той свири в най-крупните музикални центрове на Европа и Америка, солира с известни съветски и чужди диригенти, сред които А. Гаук, Аносов, Г. Рождественски, А. Янсонс, З. Мета, К. Цеки, П. Берглунд, О. Суитнер, К. Зандерлинг и др.; свири в камерни ансамбли с Давид Ойстрах, Карл Рихтер, Ханс Пищнер...

Шест години продължава неговото участие в състава на клавирното трио с пианиста Дмитрий Башкиров и цигуларя Игор Безродний. В творческата биография на виолончелиста влизат и многочислени записи на грамофонни плочи, радио-и телевизионни концерти.

Широк и разнообразен е репертоарът на Хомицер, включващ едва ли не всичко, което е създадено за виолончело от миналото до наши дни.

В едно интервю Михаил Хомицер споделя: „Под съвременен изпълнителски стил аз разбирам съчетаването на най-добрите традиции от миналото с най-характерните черти, присъщи на сегашния етап от развитието на изпълнителското изкуство. А ако говорим конкретно за виолончеловото изпълнителство, става дума за синтеза на кантиленността, като една от най-характерните черти на руското изпълнителско изкуство, с онази мащабност на мисълта, която идва като следствие на гигантския ръст на изпълнителското майсторство на виолончелистите в наши дни, когато този инструмент излезе на концертния подиум наравно с пианото и цигулката.“

Мислите на Хомицер хармонират напълно с неговото собствено изкуство. Майсторството на „пеещия“ инструмент той наследява от несравнимия майстор на виолончеловото „бел канто“ Святослав Кнушевицки. А увлечението му към съвременната музика разширява мащабите на неговото инструментално и художествено присъствие. Това са качества на Хомицер, които ни позволяват да го назовем справедливо, с образната метафора на критика от виенския вестник „Експрес“ — „истински рицар на виолончелото“.

ИГОР ОЙСТРАХ, синът на прославения цигулар Давид Ойстрах, започва да се занимава с музика още от ранна възраст. Дванадесетгодишен, младият Ойстрах започва да учи цигулка при големия руски педагог проф. Столярски. Следват дълги години на усъвършенстване — първо в Централната музикална школа, после в Московската консерватория под ръководството на своя баща Д. Ойстрах, при когото завършва и аспирантура.

Още в студентските си години Игор Ойстрах е вече известен в страната и в чужбина. През 1949 г. той печели първо място на Втория международен фестивал на младежта и студентите в Будапеща, а през 1952 печели и Международния конкурс „Виенявски“ в Познан — Полша. Наследил най-добрите черти от художествения облик на своя баща, И. Ойстрах се стреми да намери свой път в изпълнителското изкуство, който впоследствие го отвежда на почетно място, редом с неговия баща — Давид Ойстрах.

През 1958 г. той става солист на Московската филхармония и започва педагогическа дейност в Московската консерватория. По това време Игор Ойстрах е добре познат. Той започва своята концертна дейност в края на 40-те години. Изкуството му привлича с ярката изразителност, с високия емоционален тонус и вътрешната наситеност на музикалните образи.

В неговия репертоар има не малко цигулкови миниатюри — ефектни пиеси от Паганини, Виенявски, Дворжак, Сен-Санс, Стравински, Арам Хачатурян, чието изпълнение поразява с тембровия калейдоскоп и богатството на изразни нюанси. Но богатият релеф на неговата творческа натура се проявява най-вече в мащабните произведения на цигулковата литература, съставлящи основата на неговия репертоар: Бах и Моцарт, Бетховен и Брамс, Шуман и Франк, Равел и Хиндемит, Шостакович и Прокофиев...

Името на н. а. на РСФСР Игор Ойстрах — доцент в Московската консерватория, е широко популярно в целия свят — Англия, Унгария, Австрия, Франция, САЩ, Полша, Чехословакия, Япония, Аржентина, ГДР, ФРГ, Швейцария,

